

ШОЛЬ ТАВЫСЫ

4 651116 280181

РЕСПУБЛИКАЛЫК
ЯМАГАТ-ПОЛИТИКАЛЫК ГАЗЕТА

ГОЛОС СТЕПИ

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

№ 7 (9007)

22 ФЕВРАЛЬ

2024 ЫЫЛ

КИШИ ЮМА

УЫТ АЙЫ

1931-ниши ЫЫЛДАН АЛЫП ШЫГАДЫ

САВГАЛАВ

Дагестан йогары дережеде белгиленген

Янъыларда «Россия» выставка-форумында РФ вице-премьера Татьяна Голикова Дагестан Айкимбасы Сергей Меликовка билимлendirүрүв учреждениелер курылышында эм оларды яракландырувда етисилген устьинликлери ушин савгалар тапшырды. Республика етекшиси оъз Telegram каналында: «2019-2023-ниши Ыыллар бойы Дагестан янын салынган эм ремонтланган мектеблер эм балалар бавлары саны бойынша алдышы регионлардын бириси деп билдирилген деп белгиледи. Дагестанин уистинликлерине федераллык дережесинде йогары баа берилгени сол

иске күш-куватлыгын аямай улисис косканларды оъктемситпей болмайды. Разылыш соззлер республикадын власть органларына, билимлendirүрүв куллыкшыларына, курувшиларга, меценатларга эм мектеблер маңалелерине маңне бергенлердин баярисине де каратастылган. Ызги бир неше Ыыллар ишинде республикада 45 мыньяга юык балаларга билим алууга эп түзүүв мен 84 мектеблер эм сол шаклы балалар бавлары салынган, солай ок 342 мектеберге эм 61 балалар бавларына капиталлык ремонт этилинген. Соны ман, бу тармакта етисилген уистинликлер аз түүв. Ойт-

кен Ыылда 37 мектеблер эм 11 балалар бавлары кулланувга берилген, солай ок, планда белгиленгенен артып, 19 мектеблердин эм 26 балалар бавларынын курылышы басланган». Республика етекшиси Сергей Меликов Татьяна Алексеевна Голиковага, РФ Билимлendirүрүв министерстосына, РФ Куралыс эм турак-коммуналлык министерстосына Дагестанды колтыкларды ушин разылышын билдириди. Бу зат алдыда салынган мыратларга етисув ушин этилек куллыкшыларды демевлейди, эм сол түрлөнислерди насыпли балалар оъзлеринде сезеклер.

ТАНЪЛА - АТАЛЫКТЫ КОРШАЛАВШЫЛАР КҮННИ

Кутлав

Сыйлы айкершилдер, СВО катнасувшылар! Аявлы ердеслер!

Сизди ак юректен Аталақты коршалавшылар күнни мен куттаймыз.

Уыт айынын 28-ниши күнни – йигитлектиң, эрлектиң буршавлыкларга карамастан, кынынтыларга берилмей, салынган мыратка етисувдеги йигерликтин байрамы. Бизим яшавга бу байрам патриотлык, йогары эдаптык эм йигерлик, несилдердин узилгисиз байланысы, айдем-йорыклардың несилден-несилге көшүүвинин белгиси эсабында кирген. Бу күнндө биз оъз борышларынын намыслы толтыратаган

эм элимизди явлардан коршалайтаган айкершилдерди алгыслаймыз. Ызги түлларда бизим элимизде көп затлар түрлөнген, ама бас ань-эдан баалыктар берк сакланып калганлар. Кайсы заманда да Аталақты коршалав бизим элимиздин айр гражданин киели борышы болган.

Элимиздин сыйлы айкершилери! Сиз – тувган еринъизди исси сүтетаган айдемлер сыррасынан. Ак юректен куттаймыз биз уйкен тарих маңелеги болган борышты толтыратаган СВО катнасувшыларын. Еңыл түүв эм кавыфлы айкерлик култыгынныз ушин сизин

алдыннызда басымызды төмөн иемиз.

Байрам күнни паракаты озганын йораймыз, эндигиси уыт айынын 23-ниши күннин айеллеринъиз төзгерегендеге йолыгаягыннызга ак юректен сенемиз.

Бу байрам күннинде айр айелге ийгилек, насып, тил бирлик эм онъайлык төрдөмдө. Ветеранларга - савлык эм узак оъмир, айкершилере эм офицерлөргө - борышларын толтырууда уистинликлер! Баярисине де күшкүвтүлүктөрү, беркликтөрү эм ян коңыллигин төрдөмдө.

Д.ЭСИРГЕПОВ
Р.БАЙМАНБЕТОВ

Терекли-Мектеб авыл яшавшылары!

Сизди Аталақты коршалавшылар, айкерлик данъы, эрлек эм йигитлик күнни мен ак юректен куттайман. Уыт айынын 23-ниши күнни – россия айкершилекинин тек эрлигин, корынышызылыгын, орыс савым-садагынын данъын түүв, бизим халкымыздын ань-акыл яктан берклигин, ян төвринге орын тапкан шынты патриотизм сезимлериин белгилейтаган күнн. Бу данъының байрам – айримиз ушин уйкен маңелеги бар күн. Ол айвегидин эм айлигидин коркынышының оъзгерислерин эске салады, бизди энэ де баалы байлыктарды - айлди, сүйимлекти, насыпти саклав, юыктар ақында каър шегүүв деген бас орында туратаганын белгилейди. Бубайрам шынты эрлердин – согысты ойткенлердин, эл ялсаларын ядан саклавда туратаганлардын, айкер сыррасында куллук эттеганлардын эм сол киели борышты толтырууга айзир болган ялсалардын байрамы. Бубайран бизим бас кутлав эм ак ниетли яклав сөзлөримиз урыс майданында Россиядын айлигисин эм

«Село Терекли-Мектеб» СП МО айкимбасынын култыгын юритүвши.
В.АБЛЕЗОВ

Көримли айкерши

Бизим ногай халкында айледе уыл бала түвсө, «Эл коршалавшы, – айкерши түвдө», деп айтылады. Акыкаттай да, халкымыздын күш-куватлы йигитлери Элин явдан коршаламага кайсы заманларда да айзир

болгандар эм коршалап келгенлер. Айр бир эр баладын яшавында Эл алдында киели борышты толтырмага – айкерде куллук этпеге заман келеди. Сол сыйлы борышты толтырмага йигит-

Ол бу күнлөрдө Кемеровский областиндеги Юрда каласында айкер борышын толтырады. Оны ман биргө айкерши Рамиль Камиль уылды.

Н.КОЖАЕВА
Сүрвөттө:
Р.Аджиманбетов.

РЕСПУБЛИКА БОЙИНША

Исинде етимислерге етискен

Дагестан Республикасынын Ойкиметинин Председатели Абдулмуслим Абдулмуслимовтын койлар эм эшиклир оьстериув бойынша XXIV Россия выставкасын азирлев эм оьткерув бойынша уйгынлав комитетинин агзалары беркитүви акында токтаска кол баскан. Сол карап ДР Ойкиметинин сайтында баспалан-

ган. Солай ок министрлер кабинетинин етекхиси ДР Авылхозяйстволык эм азык-туылук министри Мухтарбий Аджековка бу тармакта етискен етимисли сырагыларды ушин разыллык билдиремен. 2023-ниши йылдын ишинде оьрленнув индекси 105,8 процент болган. Сондай етимислер экономикадын аграрлык секторында ызғы ойыллыклардын ишинде болмаган. Мухтарбий Аджековка келекте де соьтип ислемеге деп борыш саламыз, — деди министрлер кабинетинин басшысы.

Г.БЕКМУРАТОВА
Сувретте:
М.Аджеков.

ТАБИАТ ЭМ БИЗ

Законлар туылсын

ДР-нын Табиятты саклав Прокуратуры төгерек як эм табият пан пайдаланув тармагында законодательство-сын тийслинши толтырув соравлары бойынша Ногай район яшавышыларын кабыл этип алды. Соны ман, ойткен юма ишинде Табиятты саклав районлар ара Махачкала прокуратурынын прокуроры Максим Макашов Ногай районына келип район прокуроры Батыр Насимов пан яшавышыларды кызыксандырган соравлар бойынша кабыл эттилдер. Сол шарада «Ногайский район»

MP айкимбасынын орынбаслары Рашид Шангереев эм Баймагомед Ярлыков ортакшылык эттилдер. Шара барысында ерлердин кумланувы, районда кокыс таслав полигонын курув, иесиз ийтлерди ыслав ман байланыслы эм баска соравлар акында соьз юритилди. Ортага салыннын көтерилген бары соравлар прокуратурадын тергеши астына альнды. Солай ок сол шарада экологиялык соравларды шешувь эм табиятты саклав ман байланыста тийсли анълатувлар берилди.

СВО КАТНАСУВШЫСЫ

Кыйынлы йоллар ман – тынышлыкка

«Бары зат та айруув». Сойтип айтадылар согыс спецоперациясынын катнасувшылары. Олар көп сөздө сүймейдилер. Амирхан Атангулов пан сойлелегенде де, көп соравларга толы явалты алып болмайсын. Ол Ростов обласында эр борышын толтырган соң, Шешен Республикасынын Урус-Мартан каласында контракт бойынша куллык эткен. Сол заманлarda Амир согыс айрекетинин ветераны болган. Ердесимиз кызлары Алина эм Марьям акында ийлүвүлүк эм күлемсирев мен сойлейди. Амирхан ызы заманда кызларын сийрек көреди. 2023-ниши йылдын казан айыннан алып Амирхан Атангулов СВО еринде куллык этеди. Мунда ол – «Урал»

Г.БЕКМУРАТОВА
Сувретте: А.Атангулов.

РАЙОН ЕТЕКХИСИНИН ТАПШЫРМАСЫ

Баътирдинъ аъелинде конакта

Аталыкты коршалавшылар куни алдында район етекхиси Джамалутдин Эсиргеповтын тапшырмасы бойынша онын орынбасары Рашид Шангереев, муниципалитеттин район Депутатлар Йыйыннын депутаты Амирбек Арунов, райадминистрация куллыкшысы Алия Кусегенова СВО еринде йигитлэрше янын берген Замирхан Арикбаевтинг анасынын уйине конакка бардылар. Белгилеп озайык, Замирхан Акмурзаев Ногай районнын Карасув авылында туывып-оъсен. СВО еринде урыслар барысында көрсөткөн йигитлеклери ушин ол Жуковтын, «За воинскую доблесть» эм «За боевые отличия» медаль-

лерин мен савгаланган. Ойткен йылда явган карсы турувда көрсөткөн эрлиги ушин Йигитлик орденине тийсли этилинген (оългеннен соң). Баътирдин анасы ман хабарласув барысында келген конаклар онын яшав-аъли мен кызык-сынып, бар болса, майселели соравларды шешувүвде себеплигин тийгистпеге соьз бердилер. Олар мундай аъеллердин айр бириси район етекхиси Д.Эсиргеповтын байыр тергеви астында туратаганын эске салдылар.

АКЦИЯ

Арь кайсы ярдам да манели

Ногай район яшавышылары тагы да согыс спецоперациясы ойткен турган еринде кызмет кылатаган айкершилөрдө гуманитарлык ярдам йиберер ниет пен азык-туылук товарлар, йылы кийим йыйип, тийсли ерге еткердилер. Сонын ақында толы хабарды бизге ДР Ямагат палатасынын агзасы, Ногай район Хатын-кызлар советинин председатели Асият Манкаева билдири.

— Учтимиздеги йылдын уывыт айыннын 16-ныши күннинде, «Байрамын ман, Атапа

ШАРА

Дайымларга калган баътирлик

Уывыт айыннын 16-ныши күннинде Дагестан Республикасынын Ногай районнын Червлленные Буруны авылыннын ери мектебинде Йигитлик орденинин кавалери Замир Акмурзаевтинг эстелигине багысланып, митинг озгарылды. Шарада район властиинин байтилгите ақында хабарладылар,

онын яшавы ақында видеоролик көрсөттилөр. Органларынын куллыкшылары, яматшылар эм мектеб окувшылары катнастылар.

Класс саъати барысында уйкен классынын окувшылары яттан ятлавлар оқыдылар, Замир Акмурзаевтинг байтилгите ақында хабарладылар,

онын яшавы ақында видеоролик көрсөттилөр. Соң шара баътирдин эстелигинин янында озды, бу ерде Замир террористлердин күллесиннен алган ярадан ян берген. Митинг катнасувшылары эстеликке гуль байламлар салдылар.

Бизим хабаршы
Сувретте:
шараадан көрнине

ОЙЛАРЫ МАН БОЛИСИП

РФ Президенти экономикадынъ орленувине бас маңне береди

Күнбатар эллерининь Россияга карсы билдириген санкцияларына карамастан, бизим патшалыгымыз энъ ийги дуняя экономикалырынынъ бесевининъ сырасына кирген. Сол етимис, бир соьсиз де, Россия Президенти Владимир Путиннинъ оъз производстволык куватларды түзүүв, тек ший малга таянатаган экономикадан эрек таюв эм регионлардынъ экономикалык болымлукларын оърлентүүв кереги абында муннан эки йыл артта алган каарларды ман байланыслы. Сол шаклы заман ишинде элимиздинъ етекхисине бизге карсы этилинген санкцияларды патшалыгымыздынъ пайдасына айландырмага амал табылды.

Быйыл 12-ниши февральде Россия Оъкметининъ экономикалык блогы эм Орталык банктынъ вайкиллери мен оъткерген кенъесинде Путин озган йылдынъ сыралырын, бас тармаклардагы илгери абытларды эм экономикады беркитүү бойынша планларды ойласкан. Россия басшысынынъ айтвуы ман, былтыр компьютерлер, авиационлык техника, кемелер, мульк, электроалатлар эм

автокөйлик шыгарув производствосы энъ де ийги абытлар ман оърленигени белгиленген. Осьув диапазоны – 12-ден 33 процентларге дейим.

2023-ниши йылдынъ ис тамамлары бойынша Россия ВВП оъсуви 3,6 процентке етисken. Сога дейим оъкиметтинъ белгилеви мен йыл ишинде ВВП 2,8 процентке оъспеге тийисли эди. Тенъlestirүүв ушин, дуняядагы экономикалык оъсуудинъ оълшеми 3 процент деп, оърленетаган эллэрде – 1,5 процент деп белгиленген. Соны ман Россия экономикасы тагы да бир кере сав дуняяга бизим элимизгэ карсы салынган санкциялардынъ бир хайры да йок экенин көрсөткөн.

Менимше, ызги 2 йыллар ишинде элимиздинъ, сонынъ эсабында Дагестан етекшилери экономикадынъ иркувсиз илгери оърленувине бас эм уйкен маңне бергенлер. Ол зат келеекте де Россия патшалыгымыздынъ экономикасынынъ дүрүс йол ман барувына эм оърленувине берк негиз салады.

М.ЮНУСОВ.

Маңселелерди шешуу в керек

Дагестан Республикасынынъ Алькимбасы Сергей Меликовтынъ етекшилиги астында «Россия – меним тарихим» тарих паркында «Турак уй курылыш. Маңселели соравлар» тема бойынша конференция оътти. Шара барысында республикадынъ курылыш тармагында йолыгатаган сыйыра маңселелер ойласылдылар. Сергей Меликов ерлерди келисли кепте кулланмав эм закон тутылмай юритилген курылыш, кала курылыш йорыкларын бузув, мысалыга, көп квартиналар уйлерге курылыш косув эм сондай баскалар.

ДР Ямагат палатасынынъ агзасы, район Хатын-кызылар советининъ председатели Асият Манкаева оъзойын айтады.

– Дагестан Республикасынынъ Алькимбасы Сергей Меликов белгилеген маңселе заманга келисли, оъткир эм оны ойласув емисли эм ашык оътти.

Дагестанлылардынъ баырин де калалардынъ эм

авыллардынъ айли тынышсызландырады. Махачкала да эм республикамыздынъ баска уйкен калаларындағы уйлер салынууда йорыклар тутылмаганы да бизди, яшавшыларды, кыйнамай болмайды.

Закон тутылмаган көп шарлаклы уйлер курылышлары эм баскалары яшавшыларды канагатлав ман байланыслы көп маңселелерге айкелген. Олар – газификация, электрификация эм баска соравлар. Биз көрремиз застройщиклер эм дольщиклер арасында болатаган маңселелерди.

Каты сорав алмага тийисли бу объектлерди салмага ыхтыяр абында билдириетаган кагыт беретаган айдемлерден. Энъ де маңнелиси, Сергей Меликов белгилегендөй, дагестанлылар оъзининъ янъы уйлеринде онъяйлы яшамага тийислилер, – деди Асият Бадиевна.

Н.КОЖАЕВА.

канагатлав шаралар озгарыла-

ЯВАПЛЫЛЫК ТУТЫЛСЫН

Тавысымызды тийисли айлде берейик

Устимиздеги йылдынъ навруз айынынъ 15-17-ниши күндеринде, Орталык сайлав комиссиясынынъ алган карына көре, бизим элде Россия Федерациясынынъ Президентин сайлавлар оътек.

Россия Федерациясынынъ Конституциясынынъ 81-ниши статьясына көре, эл Президенти алты йыл узагына, РФ гражданлары ман, ясартын тавыслав ман сайланады.

Сайлавлар оътек күндерде сайлав участоклар эртениги сегиз сабаттен алып кешки сегиз сабатке дейим ислеек.

«О выборах Президента Российской Федерации» деген Федераллык законнынъ 86 статьясына көре (2003-ниши йылдынъ январь айынынъ 10-ниши күнинде кабыл этилинип алынган эм 2023-ниши йылдынъ ноябрь айынынъ 14-ниши күнинде түрленислер киргизилген), РФ Президентин сайлавда яваплык федераллык закон бойынша токтастырылады.

Сайлав комиссиясынынъ эм граждандардынъ тавыс беруввleri тийисли йорыкта оътсан деген ииц пен, айр бир сайлав участокта полиция нарядлары ис айрекетин бардыраяк эм айр кайсы сайлавлар оътетаган участокта ямагат кавыфсызлыгын Ногай районы бойынша Россия ОМВД-сы

Солай ок айр бир сайлав участогында, сонынъ тоьгерегинде атылув алатлардынъ барын излев шаралар да оътке-рилееклер.

Егер сиз сайлав участокларында ямагат йорык бузылувды көрсөнъиз, сол участокта ис айрекетин бардырган полиция куллукшысына билдириже яде Ногай районы бойынша Россия ОМВД-дынъ дежурныйлар бойынша токтастырылады.

Баъри Ногай район яшавшыларын да Россия Президентин сайлавларга уйкен маңне берип карамага эм яваплык пан катнаспага шакырамыз.

ЭСТЕЛИКЛИ ШАРА

Йигитлигинъиз ушин разымыз сизге

Ногай район орталыгы Терекли-Мектеб авылъынынъ паркындагы айкерши интернационалистлердинъ эстелиги янында совет айкерлери Афганистаннан шыгарылууынынъ 35 йыллыгына багысланган митинг болыш оътти.

Райондагы Афганистан согысынынъ ветеранларына каратылган сыйзинде Ногай район администрациясынынъ алькимбасынынъ орынбасары Баймагомед Ярлыкапов буынду 35 йыл артта Афганистан ериннен ызги совет айкершиси кайтканын белгиледи. Сойтилек тек айкершилер мен офицерлерге туыл, элимиздинъ баъри халкына эстеликли болган согыс күтүлгөн.

– Аявлы ердеслеримиз, айкерши интернационалистлер, биз сизи мен оъктемсизмиз. Сиз Афганистан согысынынъ баъри кыйынлукларын эм кайгылашын эрлектиң, баътилкитиң эм шыдам-

Район етекхисининъ орынбасары Афганистан согысынынъ ветеранларына, олардынъ айеллерине, кардаштувгандарына ден савалыкты, узак яшав оъмирди, эмишликтүү йорады. Ол сыйзинъ ызында район администрациясы айкерши-интернационалистлерге деп эстеликли медальлер айзирлеткени абында билдирилди. Онынъ тилеги мен А.Джанибеков атындагы орта мектебининъ юнармеецлери сол медальлерди шатлыккы кепте Афганистан согысынынъ катнасувшыларына тапшырылды.

Эстеликли шарада солай ок Афганистан элиндеги согыс оъзгерислеринде катнасак ердеслеримиздинъ эрлиги эм данъкылы разылык эм оъктемлик сөзлөрин Ногай районынынъ согыс, ис, Савытты күшлөрининъ эм ыхтыяр саклавшы органларынынъ ветеранлар советининъ председатели Акманбет Сангишиев та айтып озды. Онынъ белгилеви мен, уйкен акаларынынъ эм аталарапынъ данъкылы дав айдатлерин буындураяк эм айр кайсы сайлавларга уйкен маңне берип карамага эм бу исти ызына дейим еткөнеге тийисли деген ойин билдирилди ясуюкен.

Оъзининъ созинде Ногай районынынъ Афганистан согысынынъ ветеранлар советининъ председатели Сталинбек Култаев баърине де олар абында йылды эскергенлери ушин разылыгын билдирилди.

Айкерши-интернационалистлердинъ поэзия сыйырларына синъдирилген эрлиги эм баътиллиги абында ятлавларды ерли орта мектебининъ окувшылары оқыдилар.

Митинг ортакшылары Афганистандағы совет айкершилерининъ йигитлигине бас ийдилер эм эстеликке шешекайлер салдылар.

М.ЮНУСОВ.

Сувретте: эстеликли митинге.

АЙСКЕРШИ ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТ

Йигитлик оъмирлерге

Йыл сайын уывыт айынынъ 15-ни күнинде эли-мизде маңнели тарих оъзгериси – Афганистаннан совет айскерлерининь шыгув күни деп белгиленеди. Афган согысы тек эдап тербиялавынынъ тувиш, солай оқ, ялын йоллары ман оъткенлердинъ де мектеби болып келген. 1989-нишы йылдынъ уывыт айынынъ 15-ни күнинде айскершилеримиздинъ соңығы күбүн генерал Громовтынъ етекшилиги астында сол Афган элиннин шыктылар. Афганистаннан айскершилеримиз басларын йогары көтерип, байракларын елпилдетип йол алдылар. Сол согыста 3,5 мынъ дагестанлылар йигитлик дерисин оътилар. 141 айскерши, интернационаллык борышын толтырып, янларын курман эттилер. Коъплери яраланып уйлерине кайттылар. 800-ге ювых айскершилер коърсеткен йигитлиги, коркынышсызлыгы уышин орден эм медальлери мен савгаланганлар, экевине Совет Союзынынъ Бастири, Россия Бастири деген сыйлы атлары берилген. Патриотлык эм айскершилик борышын толтырганлардынъ сырасында Ногай районнынъ яслары да: «Кызыл юлдызга» – Адильгерей Аджиев, Стalinбек Култаев, «Йигитлик ушин» деген медалине – А.Аласпаров, А.Култаев тийисли этилдилер.

Бұгуынги меним хабарым да – сол йигитлердинъ бириси Зейнадин Мансуров ақында. Зейнадин Дагестанынъ Ногай районнынъ Карагас авылында 1964-нишы йыл Уллы Атальк согысынынъ катнасувшысы, согыстан соң Карл Маркс атындагы совхозында коъп йыллар бухгалтер айрекетин юритип келген Кошманбет Оразбай уывылы эм сав яшавын айел тандырынынъ йылувылыгын саклавга багыслап келген Насипли Сейпила кызы Мансуровлардынъ алты балалы татым айлинде айкиеси болып ойсан. Кошманбет Оразбаевич авыл ямагат яшавынынъ белсенли катнасувшысы болып, оъсип келеятыран неисилдин патриотлык яғыннан тербиялавына уйкен маңне берип келгенлердинъ бириси эди. Ясларды Атальк алдында борышты, явлаптыкты сезбеке, оъз айвлетлерин эм яс алал болмага деп тербиялап келген. Зейнадин Карагас авыл орта мектебин тамамлап, 1982-нишы йыл айскер сырасына эр борышын толтырмага йолланады. Яс айскер борышын Волжский каласында алты ай оъткеннен соң, Афганистанга кетееклердинъ сырасын толтырды. Ога

Афган элининъ Баграм каласында орынласкан айскер боялигинде эр борышын оъз тенълери мен толтырмага туссти. Яс айскершилер берген антына алал болып, Эли берген буйрыгын яваплы толтырып келдилер. Сол алыс шет элинде кызмет кылуы акында ол кардаш-түрганларынынъ биревине эш билдиримеди, уйдегилерине арада бир хат язып, онда баъри зат та ийти экени акында билдирип турды. Тувган шоълиннен эректе, ят элинде озгарган бир йыл ети ай ногай яска тап сав оъмирдей, созылып бардылар. Сол кесек заман ишинде тамада сапёры Зейнадин Кошманбет уывылына түрли спецоперацияларында ортакшылык этпеге, Афганистанынъ бийик тавларынынъ ялынлы йолларын оътпеге, коъп кере дупманлардынъ аткан ядыраларынынъ астына түсип, яшав ман оълимнинъ арасында болып, аман эсен калган заманлары да коъп болды. Айскерши-интернационалист, тамада сапёры Зейнадин Кошманбет уывылынынъ уй архивинде сакланатаган савглары, Сый грамоталары, айел альбомындан заманлар оътип саргайткан, ама янга баалы суввертлери Афган элинде оъткен ялынлы йоллары акында шайытлайдылар.

1998-нишы йыл, экинши шешен кампаниясы оъткен заманда Афган согысынынъ катнасувшысына тыныш-

лык заманда тагы да бир йигитлик коърсетпеге туссти. Сол йыллар Ногай районыннан оътетаган Кизляр-Тукуй-Мектеб-Моздок йолы ман туърли юклери, айскершилик техникасы тиелген айскер коъликлери токтамай юрип турғанлар. Яздынъ бир ели исси күндерининъ бири-синде, шанъ көтерип тас йолында барган колоннада бир коълик алдында барган баскасын туъеди. Савыт-садак алдып барган авто-коълик соңында каты урыннуудан янып баслады. Коълик атылмага болаяк эди, ама сол вакытта авыл йолда оъз юк тасыйтаган коълигинде Зейнадин Мансуров шығып калады. Ол, янаятырған коъликтен ювырып эрек тайган айскершилерди көррип, тез болып ети. Афган согысынынъ катнасувшысы, сулыпты сапёр, болган айлди көррип, тез болып не зат этпеге керегин айлалады. Бир ядира ярылса, соңында баскалары да атылаятын эм соңынъ себебиннен айскершилер де, авыл яшавшылары да кателемеге болаятын аян айлаган сулыпты сапёр эрек тайган айскершилерине тез болып коъликлерине олтырмага буйырды. Озы болса, янып турған ядиралар тиелген коъликти авылдан эм йолдагы колоннадан эрекке айкетип шыгарды.

Оннан соң оъзлери де коъликтен арман тайдылар. Кесек заманнан күшшли атылуудын сеси эситилди. Сойтип йигерли афган согысынынъ ветераны, оъз тезлик айрекетлеви мен, коъплеген айдемлердинъ яшавын аман куткарды, маннели болмаган яралары ман бир неше айскершилерди оъз коълиги мен ери больницаға да еткерди. Сойтип, сыйлы согыс ветераны тынышлык заманда уйкен йигитлик коърсетти. Ама йигерли ястынъ сол заман эткен йигитлиги белгиленмей калды, ама оны авыл яшавшылары эслеринде муттай саклайдылар.

Зейнадин Кошманбет уывылынынъ ян косагы Сабират Эсманбет кызы ман курган татым айлинде уыш айвлетлери Баймухамед, Артур, Мансур, ети уныклары оъсип, күвэзерлерин оъстирип келедилер. Зейнадин Кошманбет уывылынынъ эм онынъ тенълерининъ яшав йолы, коърсеткен йигитликлери, антына алаллыгы олардынъ айвлетлерине, яс неисилге ярык эстелик, уылгыли коърим болып келер.

Г.НУРДИНОВА.

Сувверте: Зейнадин Мансуров.

МЕРЕКЕЛИ ШАРА

Эстелик күнлөр келгенде

Бұгуынги окувашыда мырсатлар бек копы. Ол 35 йыл артта биткен урыслардынъ катнасувшысынынъ оъзининъ авызыннан көргенин, билгенин эситпеге болады. Ятлавдынъ соъзлери мен соъллесек, олар тав якларда болган согыслар, оъзининъ взвод командири эм етекшиси, коркыныштынъ кайда салынганын эм яс яшавы уъзилген йолдасы ақында айтпа-га боладылар. Бу йыл Афганистан ериннен совет айсери шыкканына 35 йыл толды. Сол мерекели шаралар ишинде Ногай районындан А.Тахо-Годи атын-

дағы музейининъ филиалында Афганистан еринде болган урысларда катнашкан йигитлеримиз берген оъзгырылды. Йолыгысты музей етекшиси, Дагестан Республикасынынъ ат казанган маданият күллекшеси Каирбек Балышиев ашты эм келген конакларга хош келди соъзин айтты. Бу күн мунда айскерши-интернационалистлерден баска болып, пушкинская карта аркалы Ногай районынъ Эдиге, Ленин, Калинин авыл мектеблерининъ окувашылары да шарада ортакшылык эттилер. Солай

белгиленген шарага кайтарайык. Айскерши-интернационалистлерге багысланган кешлики музей күллекшеси Ногай районынън Хатын-кызлар советининъ председатели Асият Манкаева ман бирге уйынлаган эдилер Кешлики де Асият Бадий кызы юритти. Шарады оъзле-рининъ уста ятлав окувы ман А.-Х.Джанибеков атындан мектебининъ кишкей окувашылары эм Сраждин Батыров атындан мектебининъ тербияла-нушылары, оқытушысы М.Курганова ман ярасыккладылар.

Эстеликли шарада ортакшылык эткен айскерши-интернационалистлер Руслан Камалов, Нажмудин Адисов, Дилемхан Арсланов эм олардынъ йол-дасларынынъ тул хатынлары оъзлери-нинъ эскерувлери мен боялистилер. Оъзлериининъ кызыклы соравларын берген окувашылар да болдылар. Олар да тийисли явлапларды алдылар. Айр кайсы айскерши-интернационалистиң соъзи, ясларга каратылган насиҳаты йигитлик пен, эр киси кайдай кыйынлыкка да айзир болмага керек деген ой ман бай-

ланыслы эди. Келген конакларга разылык соъзлерин Ногай районы бойынша согыс, ис эм ыхтыяр йоркыты саклавшы органларынынъ ветеранлар советининъ председатели А.Сангишиев, Чернобыльшилер советининъ председатели Р.Кунтуванов билдиридилер. Хабарлар арасында йыйылғанлар патшалык саз алатлар оркестрининъ солисти А.Туркменбаев афган темасына, аналарга багысланган йырларын йырлап, көньялди көтерди. Йолыгыс барысында бу күнлөрде Украина яспарларында озып туратаган Согыс спецоперациясы ақында да коъп айтЫлды. Энъ де кызы-клысы эм сейирлиси – коъп афганши-интернационалистлердинъ уывыллары бу күнлөрде, оъзлериининъ аталарында болып, элди коршалавда – СВО-да катнасадылар. Биревлери ис айрекетлери мен байланыслы болып, баскалары – оъз ыхтыярлары ман. Оъктемсиймиз экинши неисил айскершилерини мен де. Йолыгыс окувашыларга коъп пайдалы болды деп ойлайман. Олар оъз көзлери мен афган согысынынъ катнасувшыларын коърдилер эм хабарладылар. Озды йыллар, актарылады тарих бетлери, неисилди неисил авыстырады, эс болса, калады дайымларга данък болып...

Г. САГИНДИКОВА.

Сувверте: йолыгыс шагында.

ЕРЛИ САМОУПРАВЛЕНИЕ

РЕШЕНИЕ
ЗАСЕДАНИЯ СОБРАНИЯ ДЕПУТАТОВ
МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
«СЕЛО ТЕРЕКЛИ-МЕКТЕБ» НОГАЙСКОГО
РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН
29.12.2023г. №64

О принятии проекта бюджета МО СП «село Терекли-Мектеб» на 2024г.

В соответствии с Бюджетным кодексом Российской Федерации, Федеральным законом от 6 октября 2003 года № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», руководствуясь Уставом МО СП «село Терекли-Мектеб» Ногайского района РД Собрание депутатов МО СП «село Терекли-Мектеб»

РЕШАЕТ:

- Принять проект бюджета МО СП «село Терекли-Мектеб» Ногайского района РД на 2024 год по доходам в сумме 9043668 руб. 00 коп. и по расходам в сумме 9043668 руб. 00 коп.
- Настоящее решение вступает в силу с момента подписания и обнародования.

Председатель Собрания депутатов
МО СП «село Терекли-Мектеб»
И.о. главы администрации МО СП село «Терекли -Мектеб»
Ногайского района РД

А.М. КУЛТАЕВ
В.С. АБЛЕЗОВ

РЕШЕНИЕ
ЗАСЕДАНИЯ СОБРАНИЯ ДЕПУТАТОВ
МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
«СЕЛО ТЕРЕКЛИ-МЕКТЕБ» НОГАЙСКОГО
РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН
17.01.2024г. №65

О принятии бюджета МО СП «село Терекли-Мектеб» на 2024 г.

В соответствии с Бюджетным кодексом Российской Федерации, Федеральным законом от 6 октября 2003 года № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», руководствуясь Уставом МО СП «село Терекли-Мектеб» Ногайского района РД Собрание депутатов МО СП «село Терекли-Мектеб»

РЕШАЕТ:

- Принять бюджет МО СП «село Терекли-Мектеб» Ногайского района РД на 2024 год доходам в сумме 9043668 руб. 00 коп. и по расходам в сумме 9043668 руб. 00 коп.
- Настоящее решение вступает в силу с момента подписания и обнародования.

Председатель Собрания депутатов
МО СП «село Терекли-Мектеб»
И.о. главы администрации МО СП село «Терекли -Мектеб»
Ногайского района РД

А.М. КУЛТАЕВ
В.С. АБЛЕЗОВ

БЮДЖЕТ АДМИНИСТРАЦИИ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛО ТЕРЕКЛИ-МЕКТЕБ» НОГАЙСКОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН на 2024г. ДОХОДЫ АДМИНИСТРАЦИИ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛО ТЕРЕКЛИ-МЕКТЕБ» НОГАЙСКОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН на 2024г.

НАИМЕНОВАНИЕ	СУММА
1 Налог на доходы физических лиц с доходов, источником которых является налоговый агент	1800000,0
2 Единый сельскохозяйственный налог (перерасчеты, недоимка и задолженность по соответствующему платежу, в том числе по отмененному)	200000,0
3 Налог на имущество физических лиц, взимаемый по ставкам, применяемым к объектам налогообложения, расположенным в границах сельских поселений (перерасчеты, недоимка и задолженность по соответствующему платежу, в том числе по отмененному)	600000,0
4 Земельный налог с организаций, с физических лиц, обладающих земельным участком, расположенным в границах сельских поселений (перерасчеты, недоимка и задолженность по соответствующему платежу, в том числе по отмененному)	1300000,0
5 Доходы, получаемые в виде арендной платы,	600000,0
6 Доходы от продажи земельных участков, находящихся в собственности сельских поселений (за исключением земельных участков муниципальных бюджетных и автономных учреждений)	100000,0
ИТОГО СОБСТВЕННЫХ ДОХОДОВ	4600000,00
1 Дотации бюджетам сельских поселений на выравнивание бюджетной обеспеченности	3642200,00
3 Прочие безвозмездные поступления от других бюджетов бюджетной системы	801468,00
ВСЕГО ДОХОДОВ	4443668,00
	9043668,00

И.о. главы администрации МО СП село «Терекли-Мектеб» Ногайского района РД

В.С. АБЛЕЗОВ

РАСХОДЫ АДМИНИСТРАЦИИ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛО ТЕРЕКЛИ-МЕКТЕБ» НОГАЙСКОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН на 2024г.

Документ, учреждение	Вед.	Разд.	Ц.ст.	Расх.	Эк.класс.	Сумма на 2023 год
Заработка плата	001	0102	8830020000	121	211	490000
Начисления на выплаты по оплате труда	001	0102	8830020000	129	213	148000
ИТОГО:						638000
Заработка плата	001	0104	8830020000	121	211	1230000
Начисления на выплаты по оплате труда	001	0104	8830020000	129	213	372000
Прочие работы, услуги	001	0104	8830020000	244	226	150000
Услуги связи	001	0104	8830020000	242	221	73000
Другие расходы	001	0104	8830020000	851	291	160000
Другие расходы	001	0104	8830020000	852	292	160000
ИТОГО:						2145000
Заработка плата	001	0113	9980021010	111	211	420000
Начисления на выплаты по оплате труда	001	0113	9980021010	119	213	126840
Работы, услуги по содержанию имущества	001	0113	9980021010	244	225	993000
ИТОГО:						1539840
Заработка плата	001	0203	2610160020	121	211	615540
Начисления на выплаты по оплате труда	001	0203	2610160020	129	213	185928
ИТОГО:						801468
Коммунальные услуги	001	0503	9996000100	247	223	1800000
Работы, услуги по содержанию имущества	001	0503	9996000200	244	225	1798260
Прочие работы, услуги	001	0503	9996000300	244	226	100000
Увеличение стоимости материальных запасов	001	0503	9996000300	244	346	450000
ИТОГО:						3698260
Резервный фонд	001	0111	9980020670	870	296	100000
ИТОГО:						100000
Муниципальная пенсия	001	1001	2210728960	312	296	21100
ИТОГО:						21100
Другие расходы	001	1102	9995120000	244	349	100000
ИТОГО:						100000
Всего расходов						9043668

И.о. главы администрации МО СП село «Терекли -Мектеб»

В.С. АБЛЕЗОВ

ШАҚЫРУВ

Миллет проекти бойынша

Ай кайсы айдем де оз савлыгына каралама эм сакламага ыхтыяры. Ол озынинъ яшав айлин түзбеке болады, эм сол онынъ күши эм колы астында.

Диспансеризация
деген айдемлердинъ ден савлыгын беркитувге эм саклавга каралыган шара-

лар. Диспансеризация көплеген дайымлык маразларды аянлава, яшав омырди кыскартпага болатаган авырувлардынъ алдын шалувга, яшав сапатын көтерүүвге себеплигин тийгистеди. Ызги заманларда Ногай район орталык поликлиникинъ куллыкшылары

йылда бир кере диспансеризация ойтпеге шакырадылар. Сол шакырувуга яшав бермеге, тийисли врачларга бармага, бар авырувларымызды аянламага эм тез айрекетте эмлевди басламага, олардан да бек, бизим озимизге керекли болады.

Диспансеризация озгарылувинынъ бас ниети – маразды басында ок аянлав, эм эмлевди заманы ман этип, реабилитация шарапарын баслав, гражданлар савлыгын беркитув. Озек те, диспансеризацияды ойтув – айр кимниң оз ыхтыяры. Сол айр кайсы инсанынъ да маданиятыннан эм савлыгына маңын берувиинен себепли болады. Бу күнлөрдө бизде «Ден савлык» миллет проекти яшавга шыгарылады, сол аркын айр бир ислейтаган гражданыннинъ ден савлыгы тергечелеринъ.

лувв астында туралы.
Диспансеризацияды кайда ойтпеге болады?

Ногай районинда яшайтаган гражданларга орталык поликлиниканынъ эсиклери дайым ашык.

Сизди мунда терапевт яде орталык практиканынъ врачи, невролог, хирург, эндокринолог эм сондай баска кесипли врачлар күтедилер.

Диспансеризация ойттаган айдемлер флюорография, маммография, солай ок түрлү анализлөр бермеге керек боладылар.

Сизинъ савлыгынынъ – озиннинъ издинъ колларынъ изда. Йылда бир кере савлыгынъ изга карасанынъ, яшав омыринынъ де узак эм насыпли болар.

О. Зарманбетова,
профилактика кабинетинъ врачи.

РАЗЫЛЫКЛАР

Исин яваплылы
бардырадылар

Ногай районидагы КЦСОН орталыгынынъ куллыкшылары оз айрекетин намыслы бардырадылар. Олар ак ниетлики, яваплылыкты бас орынга саладылар.

Яңыларда Яшавшыларды социаллык яктан канагатлав орталыгынынъ уйлеринде социаллык канагатлав бойлик етекшиси Мухминат Яриковаңынъ басшылыгы ман специалист Ралина Акбулатова эм социаллык куллыкшысы Эльнара Нурманбетова ис ветеранларын врача барып тергелүүвие ярдам этиувде белсенли

К. БАТЫРОВА,
ДР ат казанган оқытушысы.

Кеспили
куллыкшылардынъ
ядамы ман

Айдем авырыган заманында күш-куватсыз болады. Онынъ савлай яшав омыри врачлардынъ көлүнди. Врачтынъ биринши медициналык ярдамыннан армагандагы эмленүүви себепли болады.

Ойткен йылдынъ кырк кийик айында мен авырып, Ногай районинъ орталык больничасынынъ хирургия боолигине түстүм. Савкеше узагында меним авыруымды врач Залим Мамутов эм медсестра Заира Бекмурзаева тергеп шыктылар. Сол кеше ишинде УЗИ врачи Альбина Мусаева да мени тергеди. Эртен болып, тань атканда, хирургия боолигининъ етекшиси Фаризат Янибековна Межитова эм сонда ис айрекетин бардыратаган барып медициналык куллыкшыларга да оз разылыгымды билдиремен, сизинъ этегатан айрекетиниз бек алал. Савлай Ногай ЦРБ куллыкшыларына устьинликлерди, ден савлыкты йорайман.

Ак юрегимнен Ногай район орталык больничасынынъ етекшиси Фаризат Янибековна Межитова эм сонда ис айрекетин бардыратаган барып медициналык куллыкшыларга да оз разылыгымды билдиремен, сизинъ этегатан айрекетиниз бек алал. Савлай Ногай ЦРБ куллыкшыларына устьинликлерди, ден савлыкты йорайман.

САЛИМЕТ САВКАТОВА,
Терекли-Мектеб авыл яшавышысы.

Айдем тек
дарман ман
эмленмейди

Савлык деген айдемниң эң бас байлыгы. Врачлар, медиклер айдемдердинъ савлыгын авырувлардан саклав, эмлев кырьи мен күн сайын ис айрекетин арымай-талмай күтедилер. Бизим Ногай район больничасынынъ медицина куллыкшылары да айр заман авырувлар айдемерге колларыннан келген ярдамын аямайдылар.

Бизге ойткен айдынъ ызында район больничасынынъ хирургия боолигинде ятып эмленмеге түсти. Айдем деген тек дарманлар ман эмленмейди. Мунда келген күн биди бойлуктинъ етекшиси Алим Дильманбетов зарманбетов, хирург Джамал Аджинязов йылы йолкытылар эм сол күн окта тийисли эмлев йорыкларын белгиледилер. Мундагы медсестралардынъ, санитаркалардынъ, күнде айр мезгил сайын даймли ас береттаган айтлемиздинъ биз ушин кырь шегүүви эм бойтен де олардынъ бизге йылы көнүйилде каравы ман савлыгымыз ийгиленди. Айр биришине уйкен юрек разылыгымызды билдиремиз эм озыларине берк ден савлыкты йораймыз.

Келип турган байрам ман хирургия боолуктинъ басшысы Алим Зарманбетовты, хирург Джамал Аджинязовты күтлаймыз. Оларга узак яшав омырди, ийги байрам көнүйилди, халкка керекли ислеринде йогары устьинликлерди сагынамыз.

**Заур Аракчиев, Руслан Сабутов,
Магомет-Али Ханов эм баскалар.**

«ШОЫЛ ТАВЫСЫ»
(ГОЛОС СТЕПИ) 6+

ТОКТАСТЫРУВШЫ:
Дагестан Республикасынынъ информаци
эм баспа агентствоосы.
Бас редактор КОЖАЕВА Э.Ю.

Газета Дагестан Республикасы бойынша байланыс, информационлык технологиялар эм көлем коммуникациялар тармагын тергев бойынша Федераллык службасынынъ управлениеси мен регистрацияланган.

Регистрациялык номери ПИ №ГТУ 05-00405 (15 апрель 2019 й.)

Көлжабаларга рецензия берилмейди. Олар кери ызына кайтарылмайдылар. Авторлар ой токтаслары редакциялык ман келинесек боладылар. Авторлар язылмалары ушин яшавышысы.

Баспалава кол басылув заманы – 15:10 саатте. Баспалава кол басылган – 10:30 саатте.

ЧЕМПИОНАТ

Тагы да енъульвер
мен кайттылар

Ногай районы бойынша спорт пан көплеген яслар кырь шегедилер. Көлп ерлерде озыларинъ күшлөрин сыйнап, енъульвер мен де кайттылар. Озек те, олардынъ енъульвери – бизге де уйкен күзээ эм сүйиниш. Олардынъ атана аналарынынъ ойткемлиги де айр енъуль мен ойседи, сол тармакта балаларынынъ да мырсатларын ойтсирмеге шалысадылар.

Бу күнлөрдө спортынъ Муайтай кеби бойынша Сырт-Кавказ эм Кубыла федераллык округларында алдышылык чемпионаты озды. Сонда бизим ердеслеримиз де катнастылар.

Г.КУРГАНОВА.

Сувретте: савгала орынды байлеген йигитлер оз тренерлери мен.

ВНИМАНИЮ ГРАЖДАН

Объявление

Во исполнение поручений Президента Российской Федерации в Республике Дагестан продолжается реализация мероприятий по социальной газификации, газифицированных населенных пунктов без привлечения средств населения.

В рамках программы предусмотрены подключение домовладений к сетям газораспределения на безвозмездной основе, а также предусмотрены

«Шоыл тавысы» газетасынынъ ис коллективи Карапай-Шеркеш Республикасында баспаланатаган «Ногай давысы» газетасынынъ бас редакторы Алтынай Атуовага эм Ногай районинъ С.Батыров атындагы саниятлар мектебининъ оқытушысы Медине Кургановага

аявлы анасы

дуныядан тайганы ман байланыслы болып, каты кайгырувын билдиреди, оларга эм ювыкларына бассавлык йорайды.

Дагестан Республикасы бойынша Россияядынъ социаллык фондынынъ Ногай районидагы боолигининъ ис коллективи йолдасы Юсуп Эсенгельдиевке

сүйикли атасы

дуныядан тайганы ман байланыслы болып, каты кайгырувын билдиреди, ога эм кардаш-түвгандарына бассавлык йорайды.

Газета выходит 48 раз в год.

Тираж – 2500 экз.

Цена – 7 рублей 06 коп.

Реклама и объявления публикуются по договорным ценам.

Газета отпечатана в типографии ГАУ РД «ИД «Дагестан»

по адресу:

367018, РД, г.Махачкала, Проспект Петра I, 61.

Адрес редакции и издателя:
368850, Республика Дагестан, Ногайский район,
с.Терекли-Мектеб, ул.К.Марса, 49
Газета «Голос степи».
Электронный адрес: golosstepi@etnomediadag.ru
Официальный сайт газеты - www.golosstepi.ru
Индекс издания: полугодовой – ПБ 430,
годовой – 63234